Nr 1 Środa, dnia 1 Stycznia 1930 r. Cena 10 groszy. Rok XXV

GONIEC CZĘSTOCHOWSKI

DZIENNIK POLITYCZNY, SPOŁECZNY, EKONOMICZNY I LITERACKI.

Europa i Polska na progu 1930 r.

Przez cały, kończący się dzisiaj rok, jak i przez szereg poprzednich lat nie zdołała jeszcze ludzkość, mimo nadzwyczajnych wysiłków, zlikwidować zupełnie tych dotkliwych następstw, jakie pozostawiła po sobie długoletnią, niebywała w dziejach wojna światowa.

Chociaż cofrawda siła życiowa ruchomiła już dawno schorzały przez wojnę organizm państw europejskich i główne objawy tej choroby zostały już pokonane, to jednak jej dalsze objawy jeszcze dodatnio wpływają szkodliwie na życie gospodarcze Europy.

Po jedenastu latach pokoju pokazuje się, względnie wydatnia się w dalszym ciągu fałt, że ludzkość całego świata tworzy pewien zwarty organizm, który nie może stać się zupełnie zdrowym, gdy jeden z jego członków dotknięty jest choćby już mniej ciężką niemocą.

Zubożała wojną Europa nie prędko jeszcze wróci do normalnego, przedwojennego stanu. Do niedawna jeszcze nieuregulowane stosunki między wierzycielem — Francją i dłużnikiem — Niemcami wytwarzały dość poważne komplikacje w systemie gospodarczym Europy. W tym roku wprawdzie konferencja w Hadze uregulowała ostatecznie kwestję odszkodowań niemieckich, lecz mimo to między Francją, przed wojną będącą obok Anglji głównym bankierem Europy i Niemcami, zawierzycielami — sekwestrowaną produkcją przemysłową, — nie ustaliły się jeszcze warunki normalnego, zdrowego gospodarczego życia.

Równocześnie w bilansie ekonomicznym Europy brakuje już od wunastu lat jednego z najżywotniejszych przed wojną czynników, którym była Rosja. Ta Rosja, która przed wojną zasilała przeludnione, przemysłowe kraje Europy swoją produkcją rolniczą i surowcami — jest dzisiaj pomimo swoich przyrodzonych skarbów, najuboższym krajem naszego kontyngentu, zdziesiątkowanym przez głód, epidemje i szkodliwą doktrynerską gospodarkę, jako następstwo wielkiej rewolucji socjalnej. Rosja ze zrujnowanem podłożem jej dawnego życia, daleką jest jeszcze od ustalenia zwałego swoich fundamentów państwowych i gospodarczych.

Wskutek różnych powodów do równowagi sił nie doszły jeszcze i inne państwa Europy, a w szczególności państwa nowe, mocą Traktatu Wersalskiego do życia powołane. Do tych ostatnich należy i Polska, chociaż nie jest ona nieznanym w Europie z dawnych wieków tworem państwowym.

Rzucona w odmęt europejskiego chaosu, zanim zdołała ustalić swój ład i skonsolidować stosunki społeczne, zanim odbudowę swoją pod bezpieczny dach wprowadziła, — zastała Polska wobec niezliczonych trudności i jakkolwiek w gorączkowej swojej pracy w ciągu tych jedenastu lat wiele popełniła błędów, nie straciła przecież gruntu, na którym dalej rozbudowę swoją prowadzić może.

To też gdy dzisiaj z okazji Nowego Roku sięgniemy myślą wstecz burzliwe lata krótkich dziejów naszej odrodzonej Ojczyzny, wielką czerpiemy pociechę i zachętę do dalszej usilnej pracy.

Mimo wszystko udało nam się jako tako utrwalić warunki życia gospodarczego, a dorywczość dyletantyzm i partyjne doktrynerstwo w zakresie finansowym ustąpiły w znacznej części miejsca fachowej wiedzy i praktycznej znajomości rzeczy. Przedewszystkiem zdobyliśmy stały i mocny pieniądz, oraz doprowadziliśmy do równowagi budżetowej, kładąc tem samem fundamenty odwaliny pod naszą egzystencję państwową i gospodarczą.

Mimo to przeżywamy jeszcze okresu kryzysu [illegible] Krak kapitałów daje się nam mocno we znaki, odbijając się niekorzystnie na całości i rozwoju naszego życia gospodarczego. Ogólne zubożenie daje się dzisiaj silniej odczuwać, niż w czasie inflacji. Przemysł nasz z różnych powodów dusi się w ciasnych ramach, w handlu panuje zastój, bezrobocie staje się groźną plagą społeczną, jednem słowem sytuacja jest nad wyraz poważna.

Obecny kryzys gospodarczy, który przeżywamy, łączy się w dużej części z ogólnem zubożeniem powojennej Europy i usunąć go w ciasnych ramach samej Polski jest zdaje się niemożliwością. Dopóki Europa nie powróci do normalnego przedwojennego życia, skutki tego chorobliwego stanu nie przestaną odbijać się ujemnie na życiu gospodarczem naszego państwa.

Na pocieszenie zaznaczyć można, że już z zachodu sygnalizują odprężenie w sytuacji finansowej i jest na dzieja, że i w Polsce nastąpi wkrótce znaczne polepszenie warunków życia gospodarczego.

Na razie musimy we własnych siłach szukać załagodzenia obecnego kryzysu. Przedewszystkiem uświadomić sobie musimy, że żaden rząd bez współpracy całego narodu chorobliwych warunków w kraju usunąć nie jest w stanie. Zrewidować więc trzeba dotychczasowe poglądy na patrjotyzm i współdziałać usilnie z ludźmi rządzącymi krajem.

Drugim elementarnym warunkiem poprawy obecnych stosunków jest powszechna oszczędność ze strony nawet najuboższego choćby obywatela. Pamiętać musimy, że państwa i narody bogacą się jedynie wytężoną pracą i daleko idącą oszczędnością.

A więc praca dla państwa i oszczędność niechaj nam będą ideą przewodnią w zaczynającym się roku i w dalszem naszem działaniu dla dobra Polski i Jej chwały.

L. Ł.

W roku 1922 mieliśmy zaledwie 37 poradni przeciwgruźliczych, obecnie pracuje (w całej Polsce) 202, w Województwie naszym w roku 1926 nic — obecnie 26. Widać z tego że dotychczasowa akcja przeciw gruźlicza nie poszła na marne. W porównaniu z potrzebami jednak jest to kropla w morzu. A więc?

ROKU NOWY

Roku Nowy! Z dziecięcia niewinnem obliczem —
Na Ziemię, co dziś wolna radośnie cię wita
Zstąp łaską wszechmiłości. Niech bujnie zakwita
Dzień każdy nowy, zgody bratniej świętym zniczem!
Roku Nowy! Spraw, byśmy niezrażeni niczem —
Pełni wiary niezłomnej w Moc, co codzień świta
W znoju dymów fabrycznych i w tych łanach żyta... —
Nie upadali — grzeszni — pod zwątpienia biczem!
Daj moc wytrwania w krętym labiryncie bytu,
Rozpłomień nam ramiona złotą iskrą czynu,
Spraw, byśmy zapatrzeni w złocisty blask świtu...
W twórczym wyścigu ludów rwali liść wawrzynu!...
Roku Nowy! Staszców i Kościuszków chwałą
Opromień złotolicie Polskę zmartwychwstałą!

Juljan Pohorecki.

Z posiedzenia Senatu

Opozycja zgłosiła wniosek nieufności dla marsz. Szymańskiego.

Warszawa. Poniedziałkowe posiedzenie Senatu odbyło się w nieobecności rządu, a to dlatego, że nie złożył on jeszcze przysięgi służbowej. Na ławach delegatów rządu zasiadło tylko kilku urzędników ministerjalnych, m. in. podsekretarz stanu Sieczkowski z ministerstwa sprawiedliwości, oraz dr. Piętak z prezydjum Rady ministrów.

Niemal całe posiedzenie Senatu wypełnione było dyskusją, czy należy na porządku obrad zamieszczać projekty ustaw, których terminy odprawy przez Senat już ubiegły. Dyskusja wyróżniała się wybitną werwą i temperamentem.

Posiedzenie zakończyło się dramatycznie zgłoszeniem przez opozycję votum nieufności dla marszałka Senatu.

Marsz. Szymański otworzył posiedzenie o godz. 4.30 i zawiadomił Izbę o nominacji nowego rządu, a następnie poświęcił wspomnienie pamięci marsz. Małachowskiego, dalej stwierdził, że cała Polska współczuje z sojuszniczką Francją z powodu zgonu Clemenceau. Tej części wysłuchała Izba stojąc. Następnie przewodniczący podniósł zasługi zmarłych senatorów Englischa, ks. Londzina i ks. Albrechta i odebrał ślubowanie od nowych senatorów dr. Grossa, Józefy Branowskiej i Józefa Dudeka.

Następnie marszałek przeszedł do rocznego sprawozdania z działalności Senatu.

Po przerwie, która trwała przeszło pół godziny, przewodnictwo objął wicemarszałek Gliwic.

Sen. Gaszyński (BBWR). referował projekt ustawy o przedłużeniu mocy obowiązującej ustawy o podatku od nieruchomości miejskich.

Ustawę o podatku od nieruchomości przyjęto w brzmieniu sejmowem.

Wicemarszałek Gliwic, zawiadomił, że wpłynął wniosek sen. Erdmana (Piast) i 8 kolegów tej treści: Senat oświadcza, że niema zaufania do p. marszałka sen. Szymańskiego. Wniosek ten zostanie poddany pod głosowanie na następnem posiedzeniu, które się odbędzie dnia 2 stycznia 1930.

Na tem porządek obrad wyczerpano i po odczytaniu interpelacji posiedzenie zamknięto o godz. 7.30.

Nowi ministrowie

Minister spraw wewn. Henryk Józewski.

Nowy minister spraw wewnętrznych Henryk Józewski urodził się w Kijowie w 1892 r.

Szkoły średnie oraz studja matematyczne ukończył na wszechnicy kijowskiej. W 1914 r. stanął na czele filareckiej organizacji młodzieży postępowo-niepodległościowej. W grudniu 1914 r. objął komendę naczelną 3go okręgu P. O. W. Podczas całej wojny światowej pracował w P. O. W., a w 1919 r. objął ponownie komendę naczelną po ś. p. majorze Wiktorze Czarnockim.

Z początkiem 1920 r. przybył do kraju i brał czynny udział w realizacji akcji polsko-ukraińskiej w myśl koncepcji Marszałka Piłsudskiego. W latach 1921 do 1926 żadne go oficjalnego stanowiska nie piastował. W maju 1926 r. powołany został na członka gabinetu przy prezesie Rady ministrów, a po wyjeździe szefa tego gabinetu dr. Wacława Grzybowskiego na stanowisko posła R. P. w Pradze czeskiej, objął kierownictwo gabinetu premjera.

W 1928 r. mianowany został wojewodą wołyńskim, którą to godność piastował do ostatniej chwili.

Minister rolnictwa Wiktor Leśniewski.

Nowy minister rolnictwa Wiktor Leśniewski urodził się 23 grudnia 1886 r. w Warszawie. Wykształcenie średnie otrzymał w 8-klasowem gimnazjum filologicznem w Warszawie. Biorąc udział w ówczesnem oświatowem i politycznem życiu młodzieży szkolnej, jako członek, a następnie przez czas dłuższy kierownik tajnej organizacji samokształceniowej, był jednym z organizatorów strajku szkolnego. Wyszedłszy z 8-ej klasy gimnazjalnej, wskutek wypadków 1905 roku p. Leśniewski zdał jako eksternista egzamin dojrzałości w 8-klasowem gimnazjum gen. Chrzanowskiego w Warszawie, a później maturę rosyjską w Parnawie, poczem odbył studja prawnicze na uniwersytecie petersburskim.

Do służby państwowej wstąpił p. Leśniewski 1-go kwietnia 1917 r., obejmując stanowisko referenta prawnego w komisji handlowej departamentu społecznego w b. tymczasowej Radzie Stanu. Z chwilą skasowania tego departamentu p. Leśniewski przeszedł na służbę do ministerstwa rolnictwa, w którem od tego czasu aż do obecnej chwili bez przerwy pracuje, ostatnio od r. 1928 na stanowisku wiceministra rolnictwa.

Minister robót publiczn. dr. Maksym. Matakiewicz

Nowy minister robót publicznych dr. inż. Maksymiljan August Antoni Matakiewicz urodził się 27-go czerwca 1875 r. w Niepołomicach w Małopolsce.

Szkoły powszechne i średnie ukończył w Krakowie. Studja zaś techniczne na politechnice lwowskiej, gdzie uzyskał stopień doktora nauk technicznych.

Był asystentem - konstruktorem przy katedrze budownictwa wodnego politechniki lwowskiej. Odbył liczne podróże naukowe zagranicę. Od 1900 r. pełnił służbę w charakterze inżyniera w b. galicyjskiem namiestnictwie we Lwowie gdzie prowadził sekcję hydro-metryczną dla studjów przy regulacji rzek. Budował port na Wiśle w Nadbrzeziu, a następnie w czasie 3-letniego urlopu projektował i budował wodociągi w Tarnowie.

W 1908 r. mianowany został profesorem zwyczajnym politechniki lwowskiej. W 1911 r. profesorem zwyczajnym budownictwa wodnego na wydziale inżynierji politechniki lwowskiej. Członek rady miejskiej we Lwowie, był pierwszym zastępcą komisarza rządu m. Lwowa. Jest członkiem czynnym akademji nauk technicznych w Warszawie, członkiem czynnym Polskiego Towarzystwa Naukowego we Lwowie itd. Jest komandorem orderu „Odrodzenia Polski". W latach 1910 do 1913 był dziekanem wydziału inżynierji na politechnice lwowskiej. W roku akademickim 1919/20 był pierwszym rektorem politechniki lwowskiej w Polsce Odrodzonej.

Minister sprawiedliw. Feliks Dutkiewicz.

Minister sprawiedliwości Feliks Dutkiewicz urodził się w Lublinie w 1872 r. Po ukończeniu tam gimnazjum w 1892 r., wstąpił na wydział prawa uniwersytetu warszawskiego. W drugim roku studjów został zesłany do gubernji Ufimskiej za udział w manifestacji na ulicach Warszawy, urządzonej z okazji rocznicy powstania Kilińskiego. W 1895 r. rozpoczyna ponownie studja na uniwersytecie w Dorpacie, gdzie bierze czynny udział w „Oświecie", stowarzyszeniu młodzieży postępowej. Za kolportarz pierwszego pisma P. P. S. „Przedświt" został wtrącony do Cytadeli, a następnie deportowany do wschodniej Syberji. Ze względu na brak sił prawniczych na Syberji, zaproponowano mu objęcie służby w jednej z kancelarji sądowych. Jednocześnie pozwolono mu na zdawanie egzaminów państwowych bez dopuszczenia wszakże do studjów na uniwersytecie. Od roku 1904 zajmował kolejno stanowiska: sędziego śledczego w Irkucku, sędziego pokoju w Krasnojarsku. Rewolucja rosyjska w 1917 r. zastała go na stanowisku sędziego śledczego w Kiszyniowie. Tu został wybrany na członka do rady miejskiej, a następnie naczelnikiem milicji. Jako poseł z ramienia ludności polskiej do sejmu besarabskiego, odegrał wybitną rolę w dziele utrzymania ładu w wyzwalającej się Besarabji. Za usługi, położone dla sprawy uniezależnienia się tego kraju i przyłączenia go do Rumunji, został przez naród rumuński nagrodzony przydzieleniem mu 50 ha ziemi na własność.

Po powrocie w 1918 r. do kraju obejmuje stanowisko wiceprezesa sądu okręgowego w Warszawie, na którem pozostawał do stycznia 1929 r., kiedy to został zamianowany prezesem tego sądu.

TELEGRAMY

PRASA AUSTRJACKA O ZMIANIE GABINETU W POLSCE.

Wiedeń. — „Neues Wiener Tagblatt" zamieszcza artykuł o przesileniu gabinetowem w Polsce, podnosząc zasługi Prezydenta Rzplitej Mościckiego w doprowadzeniu do skutku kompromisu, który był logiczną konsekwencją obecnych stosunków w Polsce. Z jednej strony bowiem Marszałek Piłsudski jest tak silnym, iż wbrew jego woli nie nie może być w Polsce przedsięwziętem, z drugiej zaś strony opozycja nie potr[illegible] z łona swojego utworzyć trw[illegible]rządu, nie pozostawało tedy [illegible]go, jak zawarcie kompromisu [illegible]dnienie konstytucyjne w A[illegible]ło niejako dla Polski wzore[illegible]

ULGI PODA[illegible] FRA[illegible]

Paryż. — Izba [illegible] która przerwała d[illegible] tem, uchwaliła na [illegible] siedzenie projek[illegible]

Od wtorku 31-go grudnia 1929 r. do czwartku 2-go stycznia 1930 r.

TEATR ODEON

Wielki film sensacyjny o nędzy, zbrodni i miłości! Tylko 3 dni!

Sensacja 1930 Sensacja

NOC SYLWESTROWA

Dramat dziewczęcia. Tragedja w spełnieniu

którą uratowano od zguby. W roli głównej CHARLES MORTON znany z „A Djabłu, Miłość dziełem przypadku

NAD PROGRAM:

Młodzieńcy do wszystkiego — wyborowa farsa amerykańska w 2-ch aktach.

NAJNOWSZY TYGODNIK AKTUALNOŚCI — chwila bieżąca na ekranie.

Uwaga: Już w piątek 3 stycznia nasz następny przebój: film nad filmy „KOBIETA NA KSIĘŻYCU"

ś. † p.

Z KOCZNOROWSKICH

JULJA SIKORSKA

Opatrzona św. Sakramentami po długich i ciężkich cierpieniach zmarła d. 30.XII 1929 r. przeżywszy lat 66

Pogrzeb odbędzie się dnia 1 stycznia 1930 r. o godz. 2 po południu z domu przy ulicy Ciemnej 80 róg Dąbrowskiego o czem zawiadamia pozostała w smutku

RODZINA.

wej, przewidujący ulgi podatkowe w wysokości 1,1 miljarda franków. Przy debacie nad tą ustawą rząd postawił sprawę zaufania. Wniosek o zaufanie przeszedł 319 głosa mi przeciw 262.

WOLAŁ ŚMIERĆ NIŻ POWRÓT DO SOWIETÓW.

Helsingfors. — Popełnił samobójstwo reżyser opery helsingforskiej, Łaber. Powodem samobójstwa jest nieotrzymanie od rządu finlandzkiego pozwolenia na dalszy pobyt, a przeto konieczność powrotu do Sowietów, bowiem Łaber był obywatelem sowieckim.

STARCIA „BEZBOŻNIKÓW" Z WIERNYMI.

Moskwa. — Podczas świąt Bożego Narodzenia w Leningradzie, w Moskwie, w Tule i Niżnym Nowogrodzie doszło do starć między wiernymi, a milicją i „bezbożnikami".

Według danych urzędowych, bolszewicy zamknęli dotychczas w Sowietach 1000 świątyń.

BURZE W NIEMCZECH.

Berlin. — Z szeregu miast w Nadrenji nadchodzą wiadomości o zniszczeniach, które spowodował orkan w ubiegłą niedzielę. W Kolonji wzywano 50 razy pomocy straży ogniowej. W Dortmundzie zawaliła się podczas burzy konstrukcja żelazno-betonowa nowobudującego się kościoła wysokości 30 mtr. W Monasterze zawalił się komin fabryczny. W Düsseldorfie przerwany był ruch tramwajów. Są ranni.

MARSZ. PIŁSUDSKI NA POŻEGNALNEM PRZYJĘCIU U D-RA ŚWITALSKIEGO.

Warszawa. — W niedzielę wieczorem odbyło się u b. premjera dr. Kazimierza Świtalskiego w prezydjum Rady ministrów pożegnalne przyjęcie w ściślejszem gronie z udziałem Marsz. Piłsudskiego. W przyjęciu wzięło udział około 15 osób, m. in. ustępujący ministrowie.

KONFERENCJA PREMJERA

Warszawa. — Wczoraj o godz. 1-ej po poł. przybył do gmachu Sejmu p. premjer Bartel i odbył z marszałkiem Sejmu półtoragodzinną konferencję.

Następnie prem. Bartel udał się do sali komisji budżetowej, gdzie odbył dłuższą konferencję z przewodniczącym komisji budżetowej pos. Byrką i prezesem klubu B. B. Sławkiem.

WYJAZD MIN. ZALESKIEGO DO GENEWY PRZYSPIESZONY.

Warszawa. — Wyjazd min. Zaleskiego do Genewy w związku ze styczniową sesją Rady Ligi Narodów zostanie przyspieszony i nastąpi już w dniu 8 lub 9 stycznia 1930 roku. Ministrowi towarzyszyć będą ci urzędnicy M. S. Z., którzy będą mu potrzebni w jego pracach w Genewie.

PPS. CHCE ZGŁOSIĆ VOTUM NIEUFNOŚCI DLA MINISTRÓW PRYSTORA I BOERNERA.

Warszawa. Stosunek PPS. do nowego rządu nie jest jeszcze wyraźnie skonkretyzowany. Dzisiejszy „Robotnik" daje wyraz wielkiego żalu do premjera Bartla, iż pozostawił w gabinecie ministra Prystora. W związku z tem podobno PPS. ma zgłosić votum nieufności dla ministrów Prystora i Boernera.

Budynek w Łodzi wyleciał w powietrze.

Łódź. — Wczoraj około godz. 6 wiecz. Łódź zaalarmowana została niezwykle silną detonacją, która, jak się okazało pochodziła z północno-wschodniej dzielnicy miasta.

Natychmiast na miejsce przybyły władze oraz pogotowie ratunkowe. Okazało się, że wyleciał w powietrze jednopiętrowy budynek murowany, znajdujący się na terenach stacyjnych dworca kolejowego Łódź-Kaliska. Wybuch zdarzył się w spajalni, gdzie eksplodował aparat z acetylenem oraz balon z tlenem i karbidem.

Wskutek wybuchu ciężko ranni zostali dwaj robotnicy, którzy w krytycznym momencie zajęci byli pracą w budynku, a mianowicie: Ignacy Ołówek oraz Apolinary Wawrzyński. Obu w stanie b. ciężkim przewieziono do szpitala św. Józefa.

Na miejsce wypadku wyjechała komisja śledcza, w skład której weszli fachowcy. Komisja stwierdzi przyczynę wybuchu.

Kancelarję adwokacką **otworzył** w Częstochowie

Jan Paciorkowski

adwokat

ul. Dąbrowskiego Nr. 5 m. 1 godziny przyjęć od 4—7 pp.

KONKURS DLA LEKARZY.

W r. 1930 przypada 30-lecie istnienia firmy „BEBE SZOFMANA", produkującej puder, mydło i krem dla dzieci. Dla uczczenia swego jubileuszu 30-letniego firma „BEBE SZOFMANA" ogłosiła pod egidą Polskiego Towarzystwa Pedjatrycznego konkurs na najlepszą pracę o zewnętrznej higjenie dziecka, przeznaczając 3 nagrody: po 500 złotych, 300 złotych i 200 złotych. Praca winna nosić charakter popularno-naukowy i służyć wskazówkami praktycznemi matkom i pielęgniarkom. Udział w konkursie wziąć mogą wszyscy lekarze, praktykujący na terenie Rzeczypospolitej Polskiej. Rozmiar pracy 1 i pół do 2 arkuszy druku. Termin nadsyłania prac (w kopertach zapieczętowanych, oznaczonych godłem, z załączeniem drugiej koperty zapieczętowanej, wyjaśniającej godło) — do dnia 20 marca 1930 roku na ręce Sekretarza Tow. Pedjatr. D-ra K. Piotrowskiego, Warszawa, Żórawia 6. Sąd konkursowy, złożony z 4 lekarzy z ramienia Polskiego Towarzystwa Pedjatrycznego oraz jednego przedstawiciela firmy „BEBE SZOFMANA", przyzna nagrody 3 najlepszym pracom, przyczem praca odznaczona 1-szą nagrodą, zostanie ogłoszona drukiem na koszt firmy „BEBE SZOFMANA". W razie gdyby żadna z prac nadesłanych niezasługiwała na wyróżnienie, będzie ogłoszony nowy termin konkursu. -2

BANK ZIEMIAŃSKI

ODDZIAŁ W CZĘSTOCHOWIE

ALEJA 19. Dom własny

— — TELEFONY: 4.45 i 198. — —

Jak obchodzą Nowy Rok na szerokim świecie?

Wszystkie ludy cywilizowane obchodzą Nowy Rok bardzo uroczyście. Wszyscy życzą sobie nawzajem pomyślności, a osoby bliskie i znajome składają sobie podarki.

Wiele ludzi w Polsce i zagranicą przestrzega ściśle, żeby w dzień Nowego Roku ustroić się w zupełnie nowe ubranie, a jeżeli przypadkowo coś starego w stroju się zaplącze, ma to być smutnej przepowiedni znakiem.

W Szkocji jest pospolitym zwyczajem, że w Nowy Rok nie wydaje się ognia do cudzego domu. Prawdziwy Szkot nie pozwoli nawet wynieść drzewa ani węgla z domu, w obawie aby do czarów przeciw niemu nie zostały użyte. Ślady tego przesądu widoczne są u Rzymian i Greków.

We Francji oprócz składania życzeń w dzień Nowego Roku istnieje zwyczaj trzykrotnego pocałowania w twarz, od którego nawet najskromniejsza dziewczyna uchylić się nie może.

Mieszkańcy Alp włoskich żonaci i zaręczeni zbierają się na placu publicznym, ażeby dowiedzieć się od czarownika lub od czarownicy, czy mogą być pewni przez cały rok wierności swoich żon czy też narzeczonych. Czarownicy, występujący w fantastycznych strojach i szeptający tajemnicze zaklęcia, przeważnie zapewniają każdego o wierności jego ukochanej. Obrzęd kończy się wyklęciem i wypędzeniem złego ducha, mającego zamącić spokój rodzinny.

W Anglji i Szkocji w Nowy Rok o północy najstarszy wiekiem mieszkaniec wioski spieszy z całą gromadą ad brzeg rzeki lub jeziora i czerpie kubkiem wierzchnią warstwę wody, zwanej „śmietanką studni". Dziewczyna, która napije się tej wody wierzy święcie, iż poślubi wkrótce najpiękniejszego chłopca w całej okolicy.

Także i Chińczycy obchodzą Nowy Rok uroczyście, urządzając różne zabawy, trwające nieraz dwa tygodnie i więcej.

Przypowieść i noworoczne.

Nowy Rok pogodny — zbiór będzie dorodny.

• • •

Gdy na Nowy Rok jasno — w gumnach będzie ciasno

• • •

Gdy Nowy Rok mglisty — jeść będą zboże glisty.

• • •

Na Nowy Rok przybyło dnia na barani skok.

Z racji rozpoczynającego się Nowego 1930 r. wszystkim Czytelnikom i Przyjaciołom naszego pisma przesyłamy tradycyjne życzenia: Dosiego Roku! Niechaj Rok Nowy przyniesie nam upragnione zmiany w kierunku harmonijnej i zgodnej współpracy wszystkich sfer i stanów nad odbudową w owocnej pracy naszej wolnej Ojczyzny.

Kino „APOLLO" W dn. 31 grudnia, 1 stycznia i dni nast. Progr. Sylwestrowy i Noworoczny

Na pożegnanie Starego Roku 1929 Na uczczenie Nowego Roku 1930

Najdowcipniejszy film sezonu, tryskający humorem, na temat aktualny

ON CHCE... ONA NIE CHCE!

Wielka epopea śmiechu i wesołości w 10 akt. pt. Małżeństwo na złość

Bohaterem obrazu jest król humoru, który sam nigdy się nie śmieje, a innych rozśmiesza do łez: BUSTER KEATON.

Nad program Arcywesoła komedja. | Początek seansów o g. 3, 5, 7 i 9.30 w. Ceny biletów od 60 gr. do 1.00 zł.

KINO-TEATR „CASINO"

Kościuszki 18.

Od wtorku 31 grudnia i dni następnych

Film ten niema nic wspólnego z filmem, który kiedyś był wyświetlany pod tym samym tytułem w Częstochowie.

Pierwszy raz w Częstochowie!

Najpotężniejszy film Świata! Najnowszy twór Filmowy!

HRABIA MONTE CHRISTO

Przepotężny dramat romantycznych przygód, osnuty na tle słynnej powieści A. Dumasa

W rolach głównych: Potęgi światowej sławy i ekranu

Lil Dagower, Bernard Goetzke,

Jan Angelo, Marja Glory i wielu innych! słynnych międzynarodowych artystów.

Hr. MONTE CHRISTO — to zupełnie nowy film, nowe arcydzieło, nowy temat — to Film nad Filmy

Superfilm 1930 roku! Przebój nad Przeboje!

Film ten został nazwany przez prasę całego świata

Potężnym wysiłkiem kinematografii!

Pomimo wielkich kosztów sprowadzenia tego arcydzieła ceny miejsc niepodwyższone,

Krzesła od 1 zł. do 1 zł. 50 gr. Balkon 1 zł. 30 gr. Loże boczne 2 zł. Loże 2 zł. 50 gr.

Początek przedst. w niedzielę i święta o 3 pp., w soboty o 4-ej p.p. w dnie powszednie o 5 pp. Ostatni seans o godz. 9,30 wiecz.

KRONIKA

Środa 1 STYCZNIA

Dziś — Nowy Rok
Jutro — Makarego
Wschód słońca o godz. 7.40
Zachód o godz. 15.34
Kalendarzyk historyczny:
1/I. 1467 r. urodzenie Zygmunta I.

— Uroczystość Nowego Roku.

Na środę dzisiejszą przypada uroczysty obchód kościelny pierwszego dnia w roku. Jest to święto obchodzone przez cały świat chrześcijański.

W świątecznym dniu Nowego Roku we wszystkich kościołach miejscowych odprawione zostaną uroczyste sumy i nabożeństwa w porządku zwykłym, ustalonym na każdą niedzielę.

Niezależnie od obchodu kościelnego do czasów obecnych zachował się prastary a nader miły zwyczaj składania w dniu Nowego Roku wzajemnych życzeń wszelkiej pomyślności.

— Nabożeństwo kolejarzy.

Dziś, w środę, o godz. 10-ej rano w kościele katedralnym św. Rodziny odprawione zostanie nabożeństwo dla ogółu kolejarzy.

— Ze Starostwa.

Starosta Częstochowski inż. Kazimierz Kühn, wzorem lat ubiegłych, w dniu 1 stycznia 1930 r. w godzinach od 12 do 1-ej w swym gabinecie urzędowym, jako przedstawiciel rządu, przyjmować będzie życzenia z okazji Nowego Roku od osób urzędowych i przedstawicieli społeczeństwa.

— Od Redakcji

Z powodu przypadającego na środę święta Nowego Roku, następny numer naszego pisma ukaże się w czwartek o zwykłej porze.

— Osobiste.

Dowiadujemy się, że p. Kulej Wacław, b. wychowanek I Gimn. Państwowego im. H. Sienkiewicza ukończył Wydział Elektryczny Politechniki Warszawskiej i uzyskał tytuł inżyniera.

— Zmiany w 27 p.p.

W „Dzienniku Personalnym" Nr. 20 widnieją m. in. następujące zmiany: mjr. W. Arciszewski z Bydgoszczy przeniesiony do 27 p. p. na stanowisko kwatermistrza; mjr. H. Kowalówka z 27 p. p. przeniesiony do D. O. K. VII.

— Z teatru „Rozmaitości".

We wtorek o godz. 8-ej m. 30 wiecz. po cenach zniżonych (od 1 do 2 zł. 60 gr.) premjera arcywesołego wodewilu karnawałowego w 4-ch aktach ze śpiewami i tańcami Turskiego: „Krowoderskie zuchy". — Reżyseruje p. B. Orński.

W środę trzy przedstawienia po cenach zniżonych (od 1 do 2 zł. 60 gr.) o godz. 4-ej, 6-ej i 8-ej m. 30 wiecz. arcywesoły wodewil ze śpiewami i tańcami w 4-ch aktach Turskiego: „Krowoderskie zuchy". — Udział bierze cały zespół. Nowe dekoracje projektu p. S. Grabczyka.

— „Król Migdałowy" dla dzieci.

Dziś, w środę, odbędzie się w sali Tow. Rzemieślniczego (I Aleja 9) wielka zabawa dla dzieci p.n. „Król Migdałowy", urządzona staraniem

— „CHOINKA" PARAFJI PRAWOSŁAWNEJ.

W niedzielę, dnia 5 stycznia 1930 roku w lokalu Stow. Kupców Polskich (ul. Kopernika dawn. Żelazna nr 11) Zarząd Parafji urządza tradycyjną choinkę dla dzieci prawosławnych, dla których ze zebranych drogą ofiar środków będzie urządzone poczęstunek oraz będą rozdane upominki w formie zabawek, słodycze oraz przedmiotów przyczynych. Początek o godzinie 4-ej po poł. Po rozkoszeniu się choinką odbędą się tańce dla dorosłych. Zarząd Parafji Prawosławnej.

Teatr „Nowości"

Nowy sezon! Nowy przebój!

Od środy 1 stycznia i dni następne

Ceny miejsc zwykłe: Krzesło parterowe zł. 1.50, Krzesło wejściowe 80 gr. Loża 2 zł., Galerja 60. w pierwszych 5 rzędach Krzesło parterowe 1 zł. Do rozpoczęcia przedst. na pierwszy seans krzes. 1

Początek w dnie powsz. o 5, w soboty o 4, w niedziele i święta o 3 i seans o 9.30 w.

Największy sukces naszej znakomitej rodaczki POLI NEGRI która na Europejskim gruncie odnalazła najbardziej sprzyjającą atmosferę dla twórczego wysiłku

Najbardziej emocjonujący film w Europejskim arcydziele reżyserji CRINNERA pod tytułem

ULICA POTĘPIONYCH DUSZ

W pozostałych rolach: JAN RACHMAN i WARWICK WARD.

Nad program: najweselsza pod słońcem komedja lotnicza w 7 aktach pt. „STRAŻNICY OBŁOKÓW"

Kino-Teatr ... II Aleja 43.

pod ... miejskiego.

Od ... dni następn.

Dziś ... jac zwykłe, krzesła tylko 1 zł. Początek I-go seansu w krzesłach ostatni seans o 9.30.

Na rozpoczęcie Nowego Roku! — Pierwszy raz w Częstochowie nadzwyczajny film z wojny, na tle prawdziwego zdarzenia

TRAGEDJA ŻYCIOWEGO BANKRUTA (w Belgji nic nowego)

W rolach głównych: Jameson Thomas, Eve Gray i Malcolm Tood

Reżyserja Arthura Maude. Potężny dramat z życia artysty angielskiego.

Nad program: Niezrównana w dowcipie i humorze komedja pod tytułem **KRÓL KUGLARZY.**

Najpraktyczniejszy prezent świąteczny jest szczotka żelazna z oprawą do fryzurowania kupiona u Pawła Szlezyngera I Aleja Nr. 1. ... 22. 17.

Nar. Org. Kobiet. Wesoła zabawa urozmaicona będzie wieloma atrakcjami: fantowa loterja, popisy dzieci i t. d. Opieka i kierownictwo fachowe. Początek o godz. 3-ej po poł.

Niewątpliwie, jak co roku, zabawa cieszyć się będzie poparciem wszystkich rodziców, którzy zapragną dostarczyć swoim dzieciom wesołej rozrywki.

— Choinka dla dzieci i sierot po kolejarzach.

Starania Władz Kolejowych w Częstochowie w dniu 5 stycznia 1930 r. o godz. 2 p. p. w sali teatru kolejowego przy ul. Piłsudskiego od będzie się choinka wraz z zabawą dla dzieci pracowników kolejowych i sierot po pracownikach w wieku do lat 10.

Dyrekcja Okręgowa Kolei Państwowych w Warszawie wyznaczyła na ten cel 400 zł.

Wstęp a zabawę bezpłatny za okazaniem legitymacji kolejowych.

— Życzenia świąteczne od częstochowian z Belgji.

W dn. 1 grudnia otrzymaliśmy list z życzeniami świątecznemi dla pięknych częstochowianek od częstochowian w Belgji z następującymi podpisami: Jan Wagner, Józef Adamczyk, Bolesław Haczyk i Leon Kozirski. Adres: Montignies Sur-Sambre, Jaut Omer, Place du Centre n. 14, 15. Belgique. — Jan Wagner.

Załączone za zamieszczenie powyższych życzeń 10 franków belgijskich przeznaczamy na rzecz bezdomnych dzieci.

Sylwester w Częstochowie.

Gdzie wesoło spędzić można noc dzisiejszą?

Wieczór, a bolaj całą noc sylwestrową wypada pędzić na wesołej zabawie. Tak nakazuje tradycyjny zwyczaj, przynajmniej trzeba, że z cotą kultywowany. Mamy więc na zapowiedzianych na dzisiejszą nocę huczne bale i zabawy, na których miłi częstochowianie obu płci będą bawić się wesoło pożegnawszy stary a powitają Nowy Rok.

Jak już obszerniej donosiliśmy, bale te i zabawy odbędą się w udekorowanych salonach „Polonji" od godz. 11-ej wiecz. wielki bal akademików; w salach Kasyna Oficerskiego (Kościuszki 60) wieczór sylwestrowy Korpusu Oficerskiego 27 p. p.; w salach kino-teatru „Casino" od godz. 11-ej m. 30 w nocy „Bezalona noc sylwestrowa" artystów teatru „Rozmaitości" z wesołą rewją; w sali Straży Ogniowej od 9-ej wiecz. bal K. O. S. „Victoria" w lokalu tow. Rzemieślniczego I (Aleja 9) zabawa sylwestrowa Tow. Gimn. „Sokół" Gniazda I; w kasynie podoficerskim (koszary Zawady) od godz. 9-ej m. 30 wiecz. wieczór sylwestrowy Korpusu Podoficerów 2 p. p.; w sokolni (ul. Św. Rocha 35) od godz. 9-ej wiecz. wesoły i nastrojowy wieczór sylwestrowy Gniazda II Tow. Gimn. „Sokół"; w sali fabr. „Częstochowianka" od godz. 9-ej wiecz. atrakcyjny z powitaniem N. Roku bal sylwestrowy Tow. teatralno-wokalno-muzycznego; w lokalu własnym (Kościuszki 24) od g. 8 wiecz. zabawa sywestrowa Zw. Strzeleckiego; w szkole tańców (Jasna 49) od godz. 8-ej m. 30 wiecz. zabawa sylwestrowa dla uczniów tejże szkoły; w lokalu starej szkoły w Rakowie od godz. 8-ej wiecz. zabawa sylwestrowa Komitetu Rodz. szkoły powsz.; w sali fabryki „Gnaszyn" od godz. 9-ej wiecz. zabawa sylwestrowa Straży Pożarnej. Oczywiście, w innych jeszcze lokalach zamkniętych i w domach prywatnych w swoich kółkach odbędą się również niezliczone zabawy.

Proszmi jesteśmy o zaznaczenie, że wobec spóźnionego rozesłania zaproszeń na redutę artystów w „Casinie" wszyscy, życzący sobie wziąć udział, mogą otrzymać te zaproszenia w kasie kina „Casino".

Ponadto w większych restauracjach i cukierniach częstochowskich urządzone zostaną huczne i atrakcyjne zabawy sylwestrowe, dancingi towarzyskie z miłemi niespodziankami, a więc w udekorowanych salach restauracji „Polonia", „Savoy" i „Paryskiej" przy dźwiękach doborowych orkiestr, wreszcie spędzić można wieczór sylwestrowy w restauracji „Splendid" „Express" oraz w cukierni „Ziemiańskiej".

Wszędzie, do wyboru, na wszystkich balach i zabawach sylwestrowych będzie rojno, gwarno i wesoło.

— Z teatru kolejowego.

Ciesząca się od świąt Bożego Narodzenia „Jasełka" wielkiem powodzeniem, powtórzona będzie w dniu 1 stycznia 1930 r. o godz. 5-ej m. 30 po poł. Ceny biletów zniżone od 50 do 2 zł.

— Tow. Ubezpieczeń „Przezorność".

Przy ul. Waszyngtona (dawniej Jasna) nr. 39 otwarty został w Częstochowie Inspektorat Okręgowy Towarzystwa Ubezpieczeń „Przezorność" Spółka Akcyjna założona w 1892 r. w Warszawie, pl. Małachowskiego nr. 4 zrzeszone z The Prudential Assurance Co LTD. London.

Inspektorat w Częstochowie prowadzi działy: ubezpieczeń na życie, od nieszczęśliwych wypadków, od ognia, od kradzieży i ubezpieczenia transportów.

— 11,000 przekazów przybyło na gwiazdkę z Ameryki do Polski.

Wskutek burz panujących na Atlantyku, poczta z Ameryki do Polski spóźniła się o tydzień. Przekazy, które miały nadejść od krewnych amerykańskich na gwiazdkę, nadeszły dopiero teraz. Liczba ich jest imponująca, wynosi 11,000. Najwyższa suma, na którą opiewa przekaz, wynosi 100 dolarów — bowiem taką nawyżej sumę można w myśl konwencji z Ameryki przesłać przekazem do Polski.

— Z rynku pracy.

Podług danych państwowych urzędów pośrednictwa pracy, sprawozdanie z rynku pracy za okres od 14 do 21 grudnia włącznie wykazuje 170.175 bezrobotnych. W stosunku do poprzedniego tygodnia liczba zarejestrowanych bezrobocznych zwiększyła się o 15.805. Bezrobocie zmniejszyło się w P. U. P. P. Piotrków o 786 i Kalisz o 221, wzrosło w P. U. P. P.: Łódź o 3.601, woj. śląskie o 1.967, Radom o 1.556, Lwów o 1.235, Bydgoszcz o 989, Poznań o 851, Sosnowiec o 743, Częstochowa o 689, pow. warszawski o 593, Drohobycz o 341, Biała o 332, Kielce o 323, Gdynia o 296, Ostrów o 254, Równe o 239, Przemyśl o 235 Białystok o 234, Wilno o 233, Toruń o 226, Tczew o 188, Żyrardów o 160 Ostrowiec o 152, Grudziądz o 126, Nowy Sącz o 122, Płock o 104, Włocławek o 93.

— Wzrost liczby bibljotek szkolnych.

W ostatnich czasach daje się zauważyć duży rozwój i wzrost liczby biblioteczek szkolnych. W roku szkolnym 1928-29 liczba szkół na całym obszarze kraju zaopatrzonych we własne biblioteki dosięgła cyfry 22,741. Zanotowana ogół na ilość tomów w tych bibliotekach wynosi 3,154,81. W ciągu roku szkolnego wypożyczono — 11,856,683 książek.

— Statystyka chorób i zgonów w Częstochowie.

W tygodniu 22 do 28-go ub. m., miejski Wydział Zdrowia skonstatował 5 wypadków zasłabnięć na choroby zakaźne, w tem na tyfus brzuszny 2, błonicę — 2 i na gruźlice 1.

W tymże tygodniu zmarło w naszem mieście 24 chrześcjan i 7 żydów, łącznie 31 osób.

— Nocne dyżury aptek.

W nocy z dnia 1 na 2 biez. miesiąca otwarte będą następujące apteki: p. Nowaka i Mandata — Stary Rynek 2 p. Kozankiewicza i Frydego—III Aleja 50.

Smiertelny sen

Troje zaczadzonych we wsi Otonów.

W dniu 28 bm. o godz. 10-ej w. we wsi Otonow, gm. Grabówka, zam. tamże małż. Stanisława i Antoni Jurawka oraz Kobiela Wojciech, lat 70, położyli się do snu, przyczem Kobiela przez zapomnienie odsunięcia szybra w piecu spowodował zaczadzenie, wskutek czego Stanisława Jurawka zmarła, zaś Jurawka Antoni i Kobiela Wojciech w stanie ciężkim przewiezieni zostali do szpitala.

— Samobójstwo wieśniaczki.

W dniu 27 ub. m. została przywieziona do tut. szpitala Marcypanek Katarzyna, lat 31, zam. we wsi Złoty Potok, która w celu samobójczym wypiła pewną dozę esencji octowej. Desperatka po niedługiej chwili zmarła. Przyczyna samobójstwa — nieporozumienia rodzinne.

— Ryzykancki szofer.

Policja spisała doniesienie na Jana Merdę (Koszarowa 3), który nadawany znak do zatrzymania autobusu na przejeździe Kiedrzyn, nie zatrzymał się, wskutek czego autobus wjechał na tor i omal nie został najechany przez pociąg towarowy.

— Koniokrady działają.

W nocy na 30 bm. z zamkniętej stajni Hanskiego Stanisława, zam. we wsi Ewina, gm. Włoszczowa, skradziono 2 klacze oraz uprząż, kantary, latarnię „Pelikan", kurtkę czarną z rękawiczkami siwemi.

— Kradzież 60 kg. masła.

Mantel Paulina (Wilsona 22), zameldowała policji, że w nocy z zamkniętej piwnicy skradziono jej za pomocą ukręcenia kłódki 60 kg. masła, wart. 420 zł. Jak ustalono, kradzieży dokonali: Frej Henryk (Wieluńska 54), Kopiński Czesław i Bulski Jan, obaj tragarze, bez stałego miejsca zamieszkania.

— Ujęcie wiejskich włamywaczy.

W toku dochodzeń policyjnych okazało się, że sprawcami kradzieży gramofonu itp. u Krakowiana Jana, zam. w Poczesnie, są: Mieczysław Ociepa, Józef Knapik i Józef Ujma, zam. we wsi Słowik, gm. Huta Stara, których przekazano Sądowi Grodzkiemu.

— Kradziony cukier w pociągu.

W dniu 29 bm. w próżnym wagonie ze składu pociągu nr. 84. znaleziono 3 worki z cukrem, z których jeden cały ogólnej wagi 175 kg. Jak ustalono, cukier pochodzi z kradzieży z wagonu na stacji Zawiercie.

Ostatnie wiadomości.

WYJAZD DELEGACJI FRANCUSKIEJ DO HAGI.

Paryż, 31.12. — Premjer Tardieu przyjął ekspertów, którzy mają wyjechać na konferencję haską. Delegacja francuska odjeżdża do Hagi w czwartek o godz. 8-ej rano.

UŁASKAWIENIE DAUDETA.

Paryż, 31.12. — Prezydent Doumergue podpisał akt ułaskawienia monarchisty Daudeta oraz szeregu roznosicieli pism komunistycznych.

KARDYNAŁ GASPARRI ZACHOROWAŁ.

Citta del Vaticano, 31.12. — Ogólny stan zdrowia kardynała Gasparri'ego, który zasłabł na influenzę, jest zadawalający.

Korpus Podoficerów 7 p. art. pol. urządza w dniu 4 stycznia 1930 r. w salach Kasyna Podoficerskiego

Zabawę Taneczną

Obowiązuje strój wieczorowy. Bufet na miejscu. Pocz. o 21'30 w. Orkiestra smyczkowa. Wejście 2 zł.

POCHWAŁA WIN MAKOWSKIEGO.

A kiedy gości przy świątecznym stole,
Podejmiesz z ochotą i radością w duszy,
Żadna Ci chmurka nie siądzie na czole,
Bo w mig ją „Złota Reneta" rozproszy,
Boski to nektar — ba, lepszy od miodu
O każdej porze puhar chylić radzę,
Chłodzący w upał — grzejący w czas chłodu,
I w przytomności zachowa Twe władze.
Dla znawcy, smakosza nie jest to nowina
Że w pięknej, kruszwickiej rodzi się krainie,
„Złota Reneta" pyszne polskie wino,
Którego smak cudny w całym świecie słynie.

OFIARY ZAMIAST POWINSZOWAŃ NOWOROCZNYCH:

Wanda i Leszek Roguscy składają 10 zł. na biedne dzieci do dyspozycji p. inż. Zofji Mońkowskiej, przewodn. Zw. Pracy Obywatelskiej Kobiet.

Na Bezdomne dzieci.

Edward Wichura 10 zł, Adamostwo Palusińscy 10 zł, D-stwo Rożkowscy 25 zł, Stanisław Kontkiewicz 50 zł, Doktorostwo Nowakowie 10 zł.
I-stwo Stępkowscy 10 zł.
D-stwo Borkowscy 20 zł.
Ryszard Kizlich 10 zł.
Rejentostwo L. Bugajscy z Kłobucka 30 zł.
Jan Wagner i koledzy z Montignies Sur Sambre, Belgja, 10 franków.

Na Tow. Przeciwgruźlicze

Janostwo Straubowie 10 zł, Kazimierzostwo Nehringowie 10 zł,
Wilkoszewscy 15 zł.

Na Bank Młodzieży.

Wilkoszewscy 16,20 zł.
Edmund Heine 5 zł.

Na Arcybractwo Różańca świętego na Jasnej Górze.

Magister Nowak 5 zł.

Na paralityków

Tadeusz i Zofja Kossowie 50 zł.
Edmund Heine 5 zł.

Na Tow. Dobroczynności dla Chrześcjan

Wacław Dzikowski 10 zł.

OKAZYJNIE do sprzedania sklep z ładnym mieszkaniem za 4,300 zł., resztówka 24 mórg ziemi pszennej zabudowania murowane, cena 28,000 zł, gospodarstwo 21 morga, cena 15,000 zł, dom dochodowy, cena 115,000 wpłaty 40,000 zł. oraz w wielkim wyborze kamienice ,domki, gospodarstwa rolne, wille, hotele, młyny, dzierżawy, sklepy, place, na dogodnych warunkach spłaty poleca Starkiewicz, Częstochowa, Wilsona 22. 4329

LOKAL po Banku dla Handlu i Przemysłu do wynajęcia od zaraz. Wiadomość u Administratora domu p. Kaczki, Marji Panny 14 4325

MATURZYSTKA z dobrego domu poszukuje kondycji lub posady kasjerki. Oferty sklep „Gońca" pod „Zdolna" 4326

SKŁAD węgla z mieszkaniem do wynajęcia. Wiadomość II Aleja 28 Kowalski

SIEKACZ mechaniczny z korbą do buraków, kartofli, brukwi, marchwi itp. za 50 zł. do sprzedania ul. Jasnogórska 25 Szczeciński.

FORNAL żonaty młody ze wsi potrzebny do roli, tudzież pastuch samotny do bydła Jasnogórska 25 — Szczeciński.

FARCHLA lekko od 70 gr. Ciemna 184 J. Rogowski

Nie płacz dziecko!
Puder, Mydło i Krem
BEBĘ SZOFMANA
są wszędzie do nabycia.

SZKOŁA KROJU i SZYCIA.

W dniu 7 stycznia 1930 roku nastąpi otwarcie roku szkolnego 3-letnich kursów kroju i szycia Apolonji Stańczukówny przy ul. Marji Panny 55 m. 6 w Częstochowie. Na kursach będzie prowadzona nauka teoretyczna i praktyczna kroju i szycia oraz wszelkich robót ręcznych tj. haftów, aplikacji, batikowania, liworyzowania itp. Po ukończeniu kursów będą wydawane świadectwa. Zgłoszenia uczennic, które mają ukończone 7 klas szkoły powszechnej albo 3 klasy szkoły średniej przyjmuje się codziennie za wyjątkiem dni świątecznych przez cały styczeń 1930 r. Program do przejrzenia na miejscu. Zamiejscowe uczenice przyjmuje się z całodziennem utrzymaniem i mieszkaniem. Opieka rodzicielska zapewniona. Warunki przystępne. 1775

FUTRA wszelkiego rodzaju najtaniej w firmie S. KRAJEWSKI i Ska II.

NAJTANIEJ
kupić można w Handlu win, wódek, likierów i towarów kolonjalno-spożywczych
ADAMA BAJDECKIEGO
w Częstochowie, ul. Wieluńska 44.
Najlepsze wina krajowe i lecznicze. Ceny niskie. Obsługa solidna. 1579

MEBLE nowe i używane wszelkiego rodzaju kredensy, stoły, krzesła, szafy, bieliźniarki, trema, otomany, kozetki, łóżka, materace. Okazyjnie sypialnia jasna stylowa. I-sza Aleja nr. 12 — Gliński.

„CZYTELNIA NOWOŚCI", II-ga Aleja 40, I-sze piętro, front, zasilana stale nowościami, wypożycza książki bez kaucji 1269

PANTOFELKI najbardziej zniszczone przerabiam na balowe, Sztajerówna, Aleja 18. 4277-2

POWROCIŁA Akuszerka A. Ładzińska, przyjmuje zamówienia, udziela porad, Przemysłowa 2. 4299-2

PROFESOR matematyki przysposabia do matury oraz do wszystkich klas szkół średnich z matematyki i łaciny. Kościuszki nr 33, m. 6 (II piętro). 2180

PROF. JĘZ. POLSKIEGO przygotowuje do matury oraz wszystkich klas szkół średnich z jęz. polskiego, niemieckiego i łaciny. Śląska 4, II p. oficyny. 4142

MLEKA potrzebną ilość codziennie rano do sklepu dostarczę. Wiadomość osobiście lub listownie: Stow. Sp. „Przyszłość" we Wrzosowej, gm. Huta Stara, poczta Raków koło Częstochowy 1792

POTRZEBA 8—10,000 zł. na pierwszy numer hipoteki. Wiadomość u Parczyńskiego, ul. Marji Panny nr 40 1763

PORADY PRAWNE, prośby, skargi do wszystkich władz sądowych i administracyjnych wszystkich instancji. Windykowanie należności, poszukiwanie i regulacja spadków, sprawdzanie hipotek, przepisywania na maszynach, tłumaczenia. Biuro „Renoma", Aleja 21. Tel. 448.

NAJTAŃSZE Źródło zakupu Wielki wybór pończoch, skarpetek (z małemi bracami), ciepłej bielizny, reform, rękawiczek, fartuchów oraz kostjumów gimnastycznych. J. Offman, Aleja nr 1 „Bazar" w podwórzu. 1799

CHRZEŚCIJAŃSKA Pracownia Gorsetów Marji Ebertowej, III Aleja 55, lewa oficyna, I piętro. Poleca modele gorsetów hygienicznych, pasów biodrowych i brzusznych, zalecanych przez lekarzy, biustonosze, szelek do prostego trzymania itd. reperacje, poprawki. 1794

ŁYŻWY, łóżka, wanny, umywalnie i naczynia emaljowane i alumin. poleca Skład towarów żelaznych E. Heine, Rynek Wieluński nr 54 1800

W KINIE „Nowym" jest do wynajęcia bufet.

SKLEP z mieszkaniem nadający się na każdy interes do wynajęcia przy kościele św. Barbary 15 4319

ZUBIONO weksel na zł. 500 z wyst. Józefy Rotenek i Stanisława Tatar. Ostrzega się przed nabyciem takowego. Łaskawego znalazcę proszę o zwrot pod adresem Warszawska 56 — Perek. 4120

DOM, plac i sklep do sprzedania. Wiadomość Narutowicza 31 — Jung 4317

NOWOOTWORZONY Zakład Fotograficzny „Nowość", Krakowska 6, wykonywa reklamowe zdjęcia: 7 pocztówek retusz zł 7, 6 — paszportowych zł 3,20, 12 reklamowych retusz zł 4,50. Wypożyczam kostjumy do zdjęć. 4322-1

EFEKTOWNE [illegible] wypożycza Pra[illegible] Śląska 6 m. 8

ZGUBIONO [illegible] przez P. [illegible] Drożdż An[illegible]

ZGUBIONO [illegible] Urząd gm[illegible] dzi.

SKLEP [illegible] Jasna [illegible]

ZGINĘŁ [illegible] na imię [illegible]

ZGUBIŁ [illegible] na imię [illegible]

JASNOW[illegible] gaduje im[illegible] szłość z i[illegible] rakter. Ko[illegible]

POKÓJ ux[illegible] ciuski 17 [illegible]

DO WYNA[illegible] kania z wy[illegible] przy ulicy [illegible] nr 37-a —

ZGUBIONO [illegible] na imię [illegible]

KAWĘ
świeżo paloną,
HERBATĘ
Cejlońską, Indyjską,
KAKAO
holenderskie,
KAWĘ ŻOŁĘDZIOWĄ
CYKORJĘ FIGOWĄ
najlepszą domieszkę do kawy
poleca firma
„MOKKA KAWA"
Leon PIOTROWSKI
Częstochowa, II Aleja 24, telefon Nr. 1.

KINO „UCIECHA"
Od wtorku dnia 31-go grudnia 1929 roku do czwartku 2-go stycznia 1930 roku
Krzesło 1 zł. Loża 1.50 gr. Dla młodzieży dozwolony. Pocz. o 3. Ostatni seans o 9-ej wieczorem. Sala ogrzana.
Na zakończenie Starego Roku i na rozpoczęcie Nowego Roku dajemy film p. t.
ZIELONA BRYGADA (TAJEMNICZY RYCERZ KANADY)
12 aktów sens. przygód sierż. Scotta.
Nad program: Arcywes. 2 aktowa komedja pod tytułem **„STRASZNY SEN"**.

ZARZĄD
Nowczesnej Szkoły pisania na Maszynach
pod kierownictwem **MIECZYSŁAWA ROZYNESA**
zawiadamia, że lekcje nowego kompletu rozpoczynają się za kilka dni. — Wykład praktyczne i teoretyczne według najnowszej metody amerykańskiej
10-palcowej.
Zapisy przyjmuje kancelarja Złoty ul. Panny Marji Nr. 40, prawa oficyna na parterze codziennie od godz. 1-ej do 3-ej i od godz. 5-ej do 7-ej wieczorem. Absolwenci Szkoły otrzymują po ukończeniu nauki i złożeniu egzaminu
ŚWIADECTWA.
Uwaga! Szkoła posiada nowe maszyny „Remington" i „Underwood" oraz wszelkie maszyny najnowszych systemów. 1770

TOWARZYSTWO UBEZPIECZEŃ
„PRZEZORNOŚĆ"
spółka Akcyjna, założona w 1892 roku w Warszawie, Pl. Małachowskiego 4.
Związana z The PRUDENTIAL ASSURANCE Co LTD. London.
Inspektorat Okręgowy w Częstochowie
ul. Waszyngtona (d. Jasna) Nr. 39. Tel. 111.
Prowadzi działy: Na życie, od nieszczęśliwych wypadków, od ognia, od kradzieży i transportów.

Zakład Optyczny K. Soczek

Częstochowa, II Aleja Nr. 16

Poleca okulary i binokle różnych fasonów, lornetki teatralne i polowe, termometry pokojowe i lekarskie, barometry, lupy, stereoskopy i widoki do nich, narzędzia chirurgiczne, dentystyczne i akuszeryjne, oczy sztuczne, paski rupturowe, irygatory, wyroby gumowe, elementy i dzwonki elektryczne, specjalny dział fotograficzny, aparaty i wszelkie przybory do fotografji. Brzytwy, maszynki do golenia i strzyżenia, nożyczki, scyzoryki, rajsca gi, lustra i grzebienie.

Przyjmuje wszelkie reperacje. Ceny bardzo przystępne.

Hurtownia Kalendarzy

Tomasz Nagłowski i S-ka

Częstochowa, ul. Wieluńska Nr. 7.

Zwyczaje noworoczne

po wsiach i miastach polskich.

Charakterystyczną cechą nietylko dla Polaków, ale i dla wszystkich innych narodów jest to, że Nowy Rok obchodzi się powszechnie pod znakiem humoru i wesela.

Z dniem tym związany jest też długi szereg zwyczajów i obrzędów, przestrzeganych zwłaszcza wśród ludu wiejskiego.

W dawnej Polsce, obok składania sobie życzeń był również zwyczaj, stosowany zwłaszcza na dworach królewskich i książęcych ofiarowywania sutych i obfitych podarków poddanym. Dzisiaj zwyczaj dawania podarków praktykowany jest przeważnie tylko na „gwiazdkę".

W wiekach średnich istniał zwyczaj, że na Nowy Rok zbierali się w gromady ubodzy żacy, czyli studenci i zabrawszy torby i garnuszki obchodzili domy mieszczańskie, stara jąc się aktualnemi piosenkami pobudzić hojność ofiarodawców. Niektóre takie piosenki wyliczały m. in. przysmaki, których domagali się żacy. We wszystkich prawie domach obdarowywano ich według możności.

Prawdopodobnie zwyczaj, wprowadzony przez żaków przeniósł się z czasem do młodzieży wiejskiej, która do dziś dnia jeszcze w Nowy Rok w najrozmaitszem przebraniu obchodzi wieś i w zamian za wesołe i żartobliwe piosenki otrzymuje poczęstunek i drobne datki.

Najpospolitszym dziś po wsiach utrzymującym się jeszcze zwyczajem jest rozsypywanie na rogach stołu owsa, oraz trzymanie w ciągu całego dnia bochenka chleba na stole na znak, że w zaczynającym się roku nie powinny zawieść urodzaje i nie powinno być w domu głodnych.

Z dniem Nowego Roku związany jest także szereg zabobonów i przesądów, oraz wróżb, z których lud polski wyciąga prognostyki na przyszłość. Dziewczęta czynią najrozmaitsze wróżby zamążpójścia, tak samo jak w wigilję św. Andrzeja. Jest bowiem między temi dniami ten związek, że św. Andrzej zakończa, rok kościelny, a św. Sylwester rok świecki.

Jest też mniemanie, że dziewczyna, która w wigilję Nowego Roku o północy wpatrując się przy świetle dwuch świec woskowych w zwierciadło, ani razu nie obejrzy się za siebie, ujrzy w lustrze postać przyszłego małżonka. W dniu tym dziewczęta płatają figle chłopcom, a ci znowu dziewczętom. Więc wciągają brony na kominy domów, drzwi podpierają kłocem drzewa i t. d. Dziewczęta przebierają się za cyganki, parobcy za cyganów, oprowadzających niedźwiedzia, który zaleca się do dziewcząt.

Wszystkie te tradycje ludowe utrzymują się jeszcze częściowo po wsiach. Po miastach zamiast kwiecistych oracji noworocznych i serdecznych życzeń, wchodzą a nawet już są w użyciu zimne i czcze bilety drukowane, rozwożone początkowo przez służących w karocach, dzisiaj zaś rozsyłane przez pocztę. Zamiast wizyt noworocznych, lub rozsyłania biletów z powinszowaniem, wystarczy dziś nawet złożyć pewną sumę na cele dobroczynne i ogłosić o tem w gazetach.

Zabytek starego zwyczaju obchodzenia z życzeniami noworocznemi utrzymują po miastach jedynie roznosiciele gazet, listonosze, stróże domów, kominiarze, a po wsiach organiści i słudzy kościelni. Każda zresztą okolica w Polsce zachowała jeszcze pewne tradycje noworoczne które z biegiem czasu zmieniają się nietylko pod względem formy, ale często nawet i pod względem treści zasadniczej.

Dodać w końcu trzeba, że gdy u nas obchody noworoczne zachowały jeszcze dużo charakteru rodzinnego, to zagranicą przeniosły się one niemal zupełnie do lokalów publicznych.

OSTRZEŻENIE: Chcąc nabyć proszki naszego wyrobu, należy przy kupnie **akcentować**, wyraźnie żądać **oryginalnych** proszków z **„Kogutkiem"** Gąseckiego, znanych od lat trzydziestu. Zwracajcie uwagę i odrzucajcie **uporczywie polecane** naśladownictwa w podobnem do naszego opakowaniu.

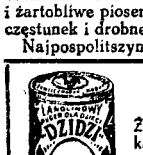

Matki!

Żądajcie w aptekach i składach aptecznych hygienicznej przysypki dla dzieci. **Puder- Dzidzi** utrzymujący ciało dziecka w zdrowiu i czystości **pud. 60 gr.**

Z KRAJU

(—) Katastrofa motocyklowa pod Poznaniem.

Z Poznania donoszą: W pobliżu Ławicy wydarzyła się katastrofa motocyklowa, której ofiarą padł 27-letni Roman Nowicki.

W okolicy Ławicy nagle zderzył się z wozem, wskutek czego odniósł ciężkie okaleczenia na całej głowie i twarzy. Nowickim zaopiekowali się żołnierze 3 pułku lotniczego, którzy wezwali następnie pomocy Pogotowia Ratunkowego.

(—) Wyrok śmierci w Wilejce.

W Wilejce powiatowa sesja wyjazdowa sądu okr. wileńskiego rozpatrywała sprawę Jana Dziadunia, oskarżonego o zamordowanie swych rodziców. Sąd skazał go za zabójstwo rodziców na karę śmierci przez powieszenie.

(—) Stada wilków napadają na osiedla na Wileńszczyźnie.

Z Święcian donoszą: Z powiatu święciańskiego nadchodzą alarmujące wiadomości o ukazaniu się większych stad wilków, które rozzuchwalone napadają na ludzi i pod chodzą pod zabudowania wiejskie, gdzie czynią podkopy pod obory, skąd porywają lub duszą inwentarz żywy.

Dotychczas zanotowano trzy podobne wypadki na terenie powiatu święciańskiego.

jest doskonałym środkiem do pielęgnowania i nacierania ciała. Powinien się w każdym domu znajdować bo wnosi on swoją skutecznością w każdy dom pomoc i ukojenie. Meridiol używają miliony bo chroni od różnych dolegliwości. Oddają wszystkie apteki i składy apteczne.

„Szwajcarskie Gorzkie Zioła" (z marką „Kogut") są stosowane przy chorobach **żołądka, kiszek, obstrukcji i kamieni żółciowych.**

„Szwajcarskie gerzkie Zioła" są naturalnym łagodnym środkiem przeczyszczającym, ułatwiającem funkcje organów **trawienia** i działającym **przeciwko otyłości.** Sprzedają apteki i składy apteczne.

ZE ŚWIATA

(X) Ilu jest analfabetów na świecie?

Według danych, zgromadzonych i opublikowanych ostatnio przez federalny wydział szkolnictwa w Waszyngtonie z ogólnej liczby ludności świata ponad dziesięć lat życia a wynoszącej 1,363,900,000 osób, nie umie ani czytać ani pisać — 850,000,000 osób to jest 62 proc.

(X) Słodka kuracja i obchudzanie.

Dr. Gordon E. Stanley w Filadelfji miał na swoim oddziale kilka pielęgniarek tak otyłych, że przeszkadzało im to w pełnieniu czynności zawodowych. Dr. Stanley pod dał zatem swe pielęgniarki kuracji cukrowej, t.j. zalecił im spożywanie pewnej ilości czekoladek i cukierków, a wzamian zmniejszenie ilości spożywanych tłuszczów i pieczywa. Rezultat? Pielęgniarki straciły w ciągu 2 tygodni każda około 3 klg. na wadze.

Jąkanie oraz wszelkie inne zboczenia mowy radykalnie usuwa Zakład Leczn. dla jąkałów S. Żyżliewicza, **Warszawa, ulica Chłodna 22.** Prospekty Kancelarja wysyła bezpłatnie.

0304

HUMOR I SATYRA.

NIE TRZEBA SIĘ ZDRADZIĆ.

— Mówiłem już panu tyle razy, pani Biuralewicz, doświadczony kasjer nigdy nie zostawia kasy otwartej.

— Ależ panie szefie, przecież jest pusta.

— Właśnie dlatego. Zaraz każdy musi o tem wiedzieć...

SPEKULANT.

— W tym tygodniu straciłem cały swój majątek.

— Jakim sposobem?

— Oświadczyłem się pewnej miljonerce i dostałem kosza...

ZAPALONY SPORTOWIEC.

— Zapisujesz się podobno do klubu?

— A tak, mam zamiar.

— Do którego, jeśli wolno wiedzieć? Do narciarzy, myśliwskiego czy też wioślarskiego?

— Właściwie chciałem się ciebie poradzić, bo nie wiem, który z prezesów jest więcej ustosunkowany i może udzielić skuteczniejszej protekcji do uzyskania posady.

DZIELNY MYŚLIWY.

— Mąż szanownej sąsiadki to musi być dzielny myśliwy. Często widzę, jak przechodzi koło naszej willi w pełnym rynsztunku myśliwskim.

— E, lepszy on automobilista, niż myśliwy: z polowania zazwyczaj wraca z pustemi rękami, natomiast ilekroć wyjedzie autem, za każdym razem coś przywiezie — to gęś przejechaną, to parę kaczek, to wreszcie kurę. A wczoraj — to nawet przywiózł spore prosię...

Co usłyszymy dziś przez radjo?

ŚRODA, 1 STYCZNIA 1930 r.

Warszawa — fala 1411,7 m. 10'15 Naboż. z Katedry Pom. 11'58—12'10 Sygn. czasu, hejnał, 12'1—14'00 Poranek symf. z Filh. Warsz. 1'00 Więcej pszenicy, 14'20 Muzyka, 14'30 Organizacje rolnicze na progu 1930 roku, 15'50 Muzyka, 15'00 Co słychać, o czem wiedzieć trzeba? 15'20—16'00 Muzyka, 16'00 Wróżby noworoczne, 16'20 Muzyka gramof. — 16'40 Pogadanka, 16'55—18'0 Koncert ork. 36 pp. 18'10 Słuch. dla dzieci, 19'00 Rozm, 19'25 Feljeton noworoczny, 19'58—20'00 Sygn. czasu, 2000 Koncert wiecz. 20'30 Koncert popularny, 22'0 Drugi feljeton noworoczny, 22'15 Kąt, 22'25 Z dymkiem papierosa, 22'35 Kom. PAT, 23'00—24'00 Muzyka tan.

CZWARTEK, 2 STYCZNIA.

11'58—12'05 Sygn. czasu, hejnał. 12'05—13'00 Muzyka gramof, 13'1 Kom. met. 15'00 Kom. gosp. 15'45 Kom. PPP, 16'15 — 17'00 Muzyka gramof, 1'5 „Wśród książek", 17'45 Koncert solów. 18'45 Rozm. 19'00 Skrzynka poc. rolnicza. 19'25—19'40 Muzyka gramof, 19'58—20'00 Sygnał czasu. 20'15 Feljeton. 20'30 Muzyka lekka. 21'30 Słuch. z Wilna, 22'15 Kom. 22'25 „Z dymkiem papierosa". 22'35 Kom. PAT. 23'00—24'00 Muzyka tan.

ŚRODA, 1 STYCZNIA 1930 r.

Katowice — fala 408,7 m. o 16 kw.

10'00 Transm. z kościoła w. w Wełnowcu (Górny Śl.) 11'58 Sygnał czasu, hejnał, kom. 12'0—14'00 Poranek symf. z Filh. Warsz. 15'00 — 15'2 Transm. z Warsz. 15'20 — 15'40 Odczyt religijny. 15'40—16'55 Koncert popul. 16'55—19'00 Transm. z Warsz. 19'00 — 19'20 Rozm. 19'20—19'55 Koncert popul. 19'58—20'00 Sygn. czasu. z Warsz. 20'00—20'05 Kom. Tow. Czytelni Lud. 20'05—20'10 Koncert popul. 22'00—23'00 Trans. z Warszawy, 23'00—23'20 Skrzynka poczt. w języku franc. 3'20—24'00 Muzyka z Warsz.

CZWARTEK, 2 STYCZNIA.

11'58—12'10 Sygn. czasu, hejnał. 12'10—12'30 Muzyka gram, 12'30—1'00 Transm. z Warszawy, 16'00 — 16'15 Kom. gosp. 16'20—17'15 Koncert gamof 17'15—17'45 „Polska na tle kultury ludów słowiańskich" 17'45—18'00 Koncert solistów z Warsz. 18'45—19'05 Rozm. 19'05—19'30 Skrz. poczt. 19'30—19'55 Z cyklu sportowego, 19'58—20'00 Sygn. czasu z Warsz. 20'00—20'05 Kom. Zw. Kół Śpiew. 20'05—20'15 D. c. skrzynki poczt. 20'15—21'30 Rasizm. z Warszawy, 21'30—22'15 Słuch. z Wilna. 22'15—24'00 Trans. z Warsz.

Największy sprzęt **RADJOWY** wypożycza się można u „Elektrobiacho" ICZ i SYN w Częstochowie, ul. Kościuszki nr. 8, tel. 268. Tamże informacje ładowanie akumulatorów.

Odmrożenie Oryginalna maść (z kogutkiem) **„MROZOL"** leczy i goi ranki, powstałe od odmrożenia. Sprzedają apteki i składy apteczne.

5864

RADJOAPARATY

Tanio! Dogodne warunki!

Instalacje elektryczne i Artykuły Techniczne i Elektrotechniczne

Biuro Techniczne „UNION"

Sp. z ogr. odp.

Częstochowa, Śląska 4, tel. 770.

Przedruk wzbroniony. 33

H. K. WEBSTER.

Zdradziecka soczewka

Przekład autoryzowany Z. Popławskiej.

Tak, ale dla obu włamań — w mieście i we dworku — pani Mitchell ma doskonałe alibi. Właśnie tego wieczora, — dokładnie w godzinach, kiedy Janina wychodzi — Elza zawiozła Lindę swoją limuzyną, kierowaną przez jej szofera do dwo[illegible] miarę na firanki. [illegible] kończmy z tem [illegible]eczność, wy-

[illegible]ni w mieszkorku, ani [illegible] dni — na[illegible]iedziałek [illegible] zniszanda po [illegible]o wali[illegible], przeym szpi[illegible]a obec-Belmont. po nią o-

[illegible] ogarnęło spokój zo[illegible] chwili i dzie?

miejsce jego zajęła pewność, że jutro rano list znajdzie się w rękach Lindy. Więc Elza przytrzymała Pawła.

Nie próbowałem nawet zgadnąć, jak się to stało. Musiałem przeskoczyć to wszystko: krew na walizie, pytanie czyja to krew — Pawła czy nie Pawła? Przyjąłem za pewnik, że w ten czy inny spósób Elza dostała w swoje ręce walizę i otworzyła ją z szalonym pośpiechem. Sposób, w jaki przewrócono wszystko do góry nogami, był raczej kobiecy, niż męski. Otworzyła walizę i przeszukała jej zawartość.

I tu nasuwa się pytanie, które mi tyle sprawiło kłopotu: dlaczego nie znalazła listu? Doris znalazła go przypadkiem, mimochodem. Jestem przekonany, że i ja znalazłbym go równie łatwo, jak ona. A jednak przyjąłem, że kobieta, która za wszelką cenę pragnęła ten list zdobyć, przeoczyła go!

Ale dlaczego — oto piętrzy się nowa trudność! — za wszelką cenę pragnęła zdobyć ów list?! Dlaczego Paweł, którego używała do wielu trudniejszych rzeczy, nie pomógł jej i w tem? Z łatwością mógł otworzyć zamek, a potem, gdy spokojnie przeszukała rzeczy Maurycego Defoe, odwieźć walizę Lindzie?

A może ktoś trzeci służył Elzie Mitchell za narzędzie w obu włamaniach i napadzie na schodach i może właśnie ten niewiadomy X. zamordował Pawła i dostarczył jej walizy?

Ale czy listu szukała Elza? Czy dla listu wyrwała zamek u walizy? Może szukała czego innego?

Czy znalazła to, czego szukała, czy też owo coś znajdowało się między cennemi przedmiotami, które Hallstrom wysłał poleconą paczką.

Może chodziło jej o klucze? Przyszło mi to do głowy już zrana. Ale przypuszczenie to upadło. Więc mo że zegarek Maurycego z miniaturą Małgorzaty? Może papierośnica, do połowy wypełniona cygarami? Te chyba były zupełnie niewinne? Pozostaje tabakierka, pełna niemiłych oku małych pigułek, któremi Defoe leczył się od niestrawności. Może Linda popełniła błąd, wysypując je na drodze?

Poczekaj chwilę! Pomyśl! Ta osoba, ta szalona zazdrośnica, która napisała list z pogróżką, pragnęła za wszelką cenę uwolnić się od nienawistnej kobiety, która stanęła między nią i Mitchellem, dosypując trucizny do lekarstwa jej męża! Nie nie, wróćmy do mojej hipotezy o cukierkach domowej roboty lub ciastkach. Może zaprawiono je arszenikiem. Mogły one wywołać objawy, podobne do zatrucia grzybami, i wszystko zrzuconoby na grzyby.

Ale, jeżeli Elza posłała Małgorzacie Defoe pudełko zatrutych cukrów w nadziei, że Małgorzata po zjedzeniu ich umrze, dlaczego takie piorunujące wrażenie — bo było to wrażenie piorunujące — wywarło na nią to, co usłyszała z ust Lindy, że Małgorzata nie otruła się grzybami?

Przez chwilę zdawało mi się, że już.. już.. trzymam ją, tę tajemnicę! To wrażenie wywarło na nią nie opowiadanie Lindy, ale to, że Koni słyszał to, co powiedziała Linda. Przestraszyła się, że zacznie ją podejrzewać... Bo co znaczyły słowa, które szepnęła, idąc z Lindą na górę: „To moja, tylko moja wina! On musi wiedzieć, że to tylko moja wina!"

Linda powtórzyła to zdanie, gdyśmy stali oboje na deszczu pod oknami dworku, jako dowód, że Elza nie mogła być winną śmierci jej rodziców. Nie zrozumiałem wtedy, dlaczego. Teraz zrozumiałem jednak. Czy kobieta, która otruła dwoje ludzi i o mało nie spowodowała śmierci ukochanego człowieka, powiedziałaby, że to tylko jej wina, że oni umarli?!

Zdanie to nie miałoby najmniejszego sensu, gdybyśmy je w ten sposób rozumieli. Zastąpmy się na najprostszem znaczeniem tych słów. Ktoś je powiedział, to nie ulega wątpliwości, ale mówiąc, wziął na siebie moralną odpowiedzialność za to, co zrobił ktoś inny. „To moja wina, że on się zaziębił. Powinnam był przypomnieć mu parasolu".

Co czyniła Elza? Napisała warjacki list do Maurycego Defoe, oskarżając w przystępie zazdrości żonę Maurycego o to, że jest kochanką Mitchella. Może żałowała swego czynu w chwili, gdy list znalazł się w skrzynce. Potem, — to jasne — prawdopodobieństwo niemiłych konsekwencji, które mógł spowodować list, zostało usunięte przez tamtą katastrofę. Elza musi wierzyć — nie może nie wierzyć — że Maurycy sam był mordercą i samobójcą. I stąd histeryczny, bolesny krzyk, że to jej wina.

Czy mogła trafniej dziąbnąć tę tragedję?!...

Nie wiem, jak długo przesiedziałem w upiornym strachu, że ona i Linda pomyślą się prawdy, i uczuciem i przypomniałem sobie pewien szczegół. Maurycy Defoe nie czytał listu Elzy. Znalazł go zapieczętowany w jego marynarce.

(c. n.)

D. WILKOSZEWSKI

Kierownik Literacki JAN BARLSKI

Odbito na maszynie rotacyjnej we własnych zakładach drukarskich „Gońca Częstochowskiego".